

NEVEZ-AMZER

GANT T. C. MURRAY
TROET GANTR. HEMON
HA MOULET EVIT
GWALARN, B. P. 75
BREST, GWENGOLO 1927
KENTA MOULADUR

FB
891.
632
7UR

10762

55 D

Levraoueg Gwalarn

Niv. 10

Nevez-Amzer

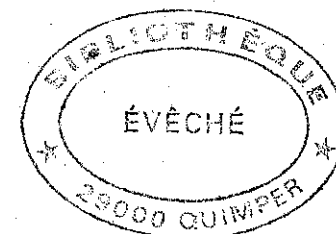
831
682
1104

Gant

T. C. Murray

trôet diwar ar saozneg

gant R. Hemon

1927

Moulerez, 4, Straed ar C'hastell — Brest

Nevez-Amzer

(Pez-C'hoari)

Tud ar C'hoari :

ANDREO, eun den koz.

JANI, e c'hoar, oadet bras ivez.

JALM, e vab.

YOLA, gwreg e vab.

NORA, o merc'h.

Eun ti-soul e kreiz ar geunioù en eur c'hornad digennevez, e kreisteiz bro Mumha, en Iwerzon. Diabarz eur vereuri. Dre an nor digor e traon ar c'hoarilec'h e c'heller merzout eur park nevez arêt, hag an ambriou o c'hlasaat ouz heol an nevez-amzer. Pelloc'h, eun dachennad segal o paouez dont er-maez eus an douar, glas lintrus e-kenver an irvi. Eun nor all a-zehou, o kas d'eur gambr-wele. Ar siminal bras, a c'hiz koz, a zo diouz an hevelep tu. A-gleiz, eus skeul da bignat d'eur gambr all war laez. Mogerioù ar gambr bras, bet razet gwechall, a zo aet melen, liou ar c'hoar-

ven. An dour, o strilha diouz soul glebiet an dôenn, en deus graet, aman hag ahont, roudennou gell warno. An arrebeuri a zo dister, — diou gador vroenn, eur bank koz, eun daol hag eur ganastell. En eur c'horn eman klud ar yer, ha war bardell ar prenestr ez eus eur volenn leun a vleunv-nevez.

ANDREO, eun den koz koz, gwisket gand eur chupenn damzu, bragou voulouz, ha loerou stamm glas-wenn, a zo azezet o vutun e-tal an tan. Glac'harus hag iskis war eun dro eo gwelout an den koz-se, gand e gorf daougroummet hag e zremm sioul diamzeret.

Eur skeud du a dorr goulou an heol. JANI en em ziskouez hag a zeu tre. Hi ivez a zo koz koz evel he breur. Pa denn he c'habell, avat, e veizer ez eo hi unan eus ar re-se a ra fae, koulz lavaret, war an oad. N'eo ket digened kennebeut, gant he c'horf sounn, hag he dremm wenn dindan he c'hoef krizet.

ANDREO (gwan meurbet, o sevel). Te eo, Jani?

JANI. Me eo, Andreo. Penaos ez a ar bed ganit en deiziou-man?

ANDREO. Ma! n'em eus ket da glemm. Laouen oun, peogwir ez eo tremenet ar goanv en diwez.

JANI. Ha laouen eo peb unan, yaouank ha koz.

ANDREO. N'eo ket souezus, me 'lavar, ken kalet ha garo eo bet ar goanv. Hogen an heol a zo madele-zus breman, Doue ra vo meulet. Ha te a fell d'it dont da ziskuiza eur pennad?

JANI (o tenna he c'habell). Pounner eo ar c'habell-man pa vez tomm an amzer.

ANDREO. Sell 'ta. Trouc'het eo da alan.

JANI. Prim e teuomp da skuiza, ha ni tremen tri-urgent vloaz.

ANDREO. A zo gwir, — ha koulskoude, eun amzer a zo bet, Jani, ha ne gav ket d'in ez eus re bell c'hoaz, pa lakaes ac'hanomp holl da c'hoarzin, peogwir oas ken krenv hag eur gwaz.

JANI (oc'h azeza). Yec'hed am boa neuze, Doue ra vo meulet. Yec'hed mat, Andreo. Hag e c'hellen chou-kata eur boutegad mouded kenkoulz hag eur vaouez paour he zammig bugel en he frileuzenn.

ANDREO. O, traou souezusoc'h c'hoaz ac'h eus graet. Ouspenn eur wech ha diou wech em eus da welet o pignat gand ar skeul, da gas ar sac'had brenn hag ar sac'had bleud war laez, ha te keit-all o kana.

JANI (o heja he fenn). An dra-se am eus graet, — kant gwech.

ANDREO. Eur vrao a blac'h e oas neuze, Jani, — eur vrao a blac'h.

JANI. Ne vijen ket bet evit kredi, Andreo, e vije tenn d'in eun deiz ober ar pennadig hent a zo etre an iliz hag ar gêr hep dont aman da ehana.

ANDREO. Souezus eo gwelout pegen buan e tec'h ar bloaveziou pell diouzimp. Dec'h e oamp bugale, leun a vuhez evel an ebeulien yaouank o lammat tro-dro ar parkeier. Hag hizio ez omp brevet. Da govez out bet du-hont, moarvat.

JANI. Bet oun da zibuna va istor d'ar beleg.

ANDREO. Ar beleg yaouank e oa?

JANI. Ya, ha mil bennoz Doue d'ezan.

ANDREO. Meuleudi a vez graet d'ezan gand an holl, ma 'z eo eur souez.

JANI. Eun den mat eo. Edo dirak dor an iliz, ha me o tont, bec'h warnoun o krapa gand an dorgenn. Skuiz e oan da welout, me 'gred, rak hennez en deus lavaret d'in: « Re denn eo d'eoc'h, moereb, emezan, ober an hent penn-da-benn da zont beteg aman. — Ne ran forz, aotrou, emezoun. — Ouspenn eun hanter-leo, emezan, ha c'houi brevet gand ar gozni! — An dra-se n'eo netra, emezoun, rak daoust pegen koz ez oun, an Aotrou Doue en deus lezet c'hoaz trawalc'h a nerz ganin da vale. »

ANDREO. Mat ec'h eus komzet.

JANI. « Ha goude m'ho pefe diou wech pe teir gwech muioc'h a nerz, emezan, eun druez e vefe he forana. »

ANDREO. Setu aze komzou brao.

JANI. Gortoz, ma lavarin d'it. « Arabat d'eoc'h kemer poan adarre d'ober an hent-se, emezan, o lakaat e zourn binniget war va skoaz. Keit ha ma vin er barrez-man ez in war va marc'h-houarn da gas d'eoc'h ar Sakramant Santel, ne vern pe en deiz pe en noz e vo. »

ANDREO. Eun den santel eo hennez, p'en deus lavaret an dra-se.

JANI. Klev 'ta, Andreo, ne oan ket evit finval va zeod, ken hegarat e komze d'in, N'em eus gellet respont netra, nemet: « Bennoz d'eoc'h, aotrou. »

ANDREO. An estrenien a vez gwelloc'h alies eget hon tud, Jani.

JANI. Hon tud! Hon tud n'o deus ket ezomm ac'hanomp, Andreo. Tamall a reont d'imp an deizioù buhez a vez rôet d'imp gant Doue. Tamall a reont d'imp an tammig bara a vir enhomp ar vuhez.

ANDREO. Gwir eo. Eun druez eo beva pa vez an dud skuiz ganeoc'h.

JANI (*dichek*). Ha perak e vefent skuiz ganeoc'h? Me a garfe gouzout perak.

ANDREO. Da biou ha da betra omp mat breman, m'eo hogos echu hor buhez?

JANI. Petra lavarez? Lavar d'in breman. Ne dremen ket eun devez, koz evel ma 'z out, hep ma rafes eun tammig labour bennak evit tud an ti-man!

ANDREO. N'hellan ket ober kalz, Jani. Sell! dec'h da hoz, p'edon o vesa an denved, eur barrad-glao a zo kouezet trumm war an dorgenn. Kridienn ar maro a zo bet em eskern abaoe.

JANI (*eun tammig droug enn*). Me 'lavar n'eo ket brao d'az mab lakaat e dad da vesa an denved.

ANDREO. N'eus netra da damall d'ezan. Me eo a felle d'in mont. Pa zeu an nevez-amzer e karan beza en heol. Kaer eo, pep tra o vronsa. C'houez an douar digoret hag ar plant o kreski a zo mat ivez.

JANI. Ma, evel ma lavarer, keit ha ma c'heller en em stleja ez eo gwelloc'h beza dindan an oabl. Ar re a zo e-barz ospitaliou ha tiez evid ar re goz a rofe o daoulagad da vont da vale er parkeier.

ANDREO. Sur e rafent, paour kaez tud. War am eus klevet, ar re a zo bet boazet d'ar c'hêriou ne reont ket kalz a van, hogen ar re diwar ar maez n'int morse eürus eno, — atao o kaout keuz d'ar maeziou.

JANI. Ne lavarint ket nann. Gwell e ve ganin mont da glask va zammig kreun war an hent bras eus an eil penn d'ar bloaz d'egile eget chom etre ar mogerion-se. (*O komz eus traou all*). Ma, ro d'in da loerou. O didoulla a c'hellin, e-pad ma vin o tiskuiza. Gwall doulet int, moarvat.

ANDREO (*o sevel hag o vont da gerc'hat al loerou*). Roget eo bet unan gand eun draenn en deiz all.

JANI (*o sellout tro-dro*). Mes pelec'h eman maouez an ti-man ? N'em eus ket he gwelet, na Jalm kennebeut, pa edon o tont aman.

ANDREO. E kêr emaint abaoe mintin-man abred. Eun tammig amann fresk he doa Yola da werza.

JANI (*izeloc'h*). Lavar d'in, penaos eo breman ?

ANDREO. Da lavarout gwir, evel-evel.

JANI. Atao ken fall evidout ?

ANDREO. Gwasoc'h, Jani, gwasoc'h.

JANI. Siouaz d'it ! Doue r'en devo truez ouzit, breman e fin da vuhez.

ANDREO. Eun dra bennak a zo o trei en he spered diwar va fenn. Eun dra bennak hag a fell d'ez ober, a gredan. « Pell a-walc'h em eus ho kwelet, kluchet dalc'hmat e-tal an tan », emezi d'in en abardaez all, pa oa aet droug enni adarre.

JANI (*gant kounnar*). An dra-se he deus lavaret d'it ?

ANDREO. Ar c'homzou-se a zo bet o poueza war va spered abaoe.

JANI. Eur vaouez fall eo hounnez, — eur vaouez fall, Doue r'en devo truez ouzin.

ANDREO. Daoust d'ar pezh am eus lavaret d'it, n'em eus ket nemeur a dra da damall d'ez koulskoude.

JANI (*taer*). Ha perak n'ez pije netra da damall d'ez ? Perak ? Erru koz e vo eun deiz, Doue r'en devo truez outi.

ANDREO. Hounnez ne vo biken koz. Eman o vont trumm d'ar vered, war-bouez en em chala gand ar bed.

JANI. Truez Doue ouz va ene ! biskoaz n'em eus karet gwreg da vab, diwar an deiz kenta zoken ma paras warni va daoulagad.

ANDREO. Mat e oa gwechall, Jani, — mat ha karantezus. Mes ugent vloaz o poania da sevel bugale en eul lastez mereuri e-kreiz ar menezioù, evel ma lavar hec'h-unan, a lakafe ne vern piou da zont kintus en diwez.

JANI. Gand ar re all marteze. Hogen gant Jalm ha ganit-te, ha te ken sioul hag eur bod-spern en abardaez ! N'he deus netra da glemm. Kollet eo bet, dre forz beza lezet d'ober he fenn.

ANDREO. Nebeut a vad a vez graet gant komzou garo, Jani.

JANI. Ma, ne ouzon ket, — ne ouzon ket. A-wechou ez eo mat beza sioul, hogen fall eo ivez lezel an dud d'ho kwaska, ha chom mud an holl amzer. Tamall a ran kalz muioc'h, evelato, d'az mab eget d'e wreg : eur vez eo d'ezan, Andreo, — eur vez !

ANDREO. Eur galon vat a vab en deus, Jani.

JANI. N'en deus ket, avat ! n'en deus ket ! Pebez kalon, lezel tud d'ober gaou ouz e dad, dirazan !

ANDREO. N'eo ket kiriek da se.

JANI. N'eo ket kiriek ? — penaos 'ta ?

ANDREO. Buanek eo e wreg. Bep gwech ma tigor e c'henou, ne dalv nemet da greski c'hoaz he c'hounnar.

JANI. Ha goude ? E dad a zo e dad atao. Lavar d'in, eur greunenn vara sec'h a rôont d'it c'hoaz gand an te ?

ANDREO. Paour ez int, e gwir, paour ez int.

JANI. N'eo ket gand eun tammig amann e vefent lakaet kalz paouroc'h.

ANDREO. Ne ran forz. Ma c'heller tremen heb amann e-pad amzer goareiz, e c'heller ober kemend-all goude.

JANI. Mes amann o deus evito, emichans, — hag e-leiz ?

ANDREO. Va Doue, ezomm o deus, Jani. Labourat a reont kalet eus ar mintin betek an noz, ha dindan ar seiz amzer. Ha petra ran me, nemet mesa an derved eur wech ar mare, pe mont da vale gand ar vugaligou er parkeier.

JANI. Soubla a rez da gein da bep taol, ha morse eur ger ganit ! Laouen out da veza lezet da veva ha da sellout ouz an heol.

ANDREO. Peoc'h, peoc'h, Jani. Mat oun evel-se. Unan evel-doun n'en deus ket ezomm a galz da veva.

JANI. Eur vez eo ! Ha ne ven ket pell o lavarout se da Yola, ma teufe aman dioustu.

ANDREO (*nec'het*). En ano Doue !...

JANI. Hag e rafen !

ANDREO. Nann, Jani, — ne ve ket da d'it lakaat tabut da sevel. A-walc'h a c'houervoni a zo c'hoaz en ti-man.

JANI. O, n'oun ket evit padout, ha te atao o plega ! Mes gortozit eun den pevar-ugent vloaz da chench menoz !

ANDREO. Gwelloc'h eo chom sioul, — chom sioul atao, evel ma lavarer. Setu aze eun dra a zo bet desket d'in gand ar bloaziou.

JANI. N'o deus ket desket d'it ar wirionez neuze. Ha ne yimp ket sioul a-walc'h er vered ? Koll amzer eo, avat, klask arguzi gand eun den koz !

ANDREO (*o c'hoarzin goustadik*). Pe gand eur vaouez koz, Jani !

JANI. Eur vaouez a ya war furaat gand an oad. Mes poent eo d'in loc'ha. (*O sevel, bec'h warni*). Sounn e teu va divesker pa choman o tiskuiza eur pennad.
(*Renka a ra al loërou*)

ANDREO. Mont a rin d'ober eur pennadig hent ganit. Ret eo d'in kas an ein bihan war ar geot fresk, e park ar c'hreisteiz. Mat e vint a-benn foar gouel Mikael, a lavar Jalm.

JANI. Einigou brao ez int, hag o tont mat, daoust pegen yen ez eo aman. Taolet em eus pled outo o tont. N'ec'h eus ket aon da vont er-maez, goude ar barrad-glao ac'h eus paket dec'h ?

ANDREO. Tomm eo er-maez. An nevez-amzer a zo deut hizio a-zevri. Klev ! eun alc'houeder eo, moarvat, o kana !

(Geiz c'houek eul labous a glever)

JANI *(o selaou eur pennad)*. Ne ouzon ket. Kalet eo va diskouarn... Eman eul labousig bennak o richana, pe ar ponsined eo marteze du-hont er porz.

(Mont a ra da gerc'hat he mantell. He c'hener a ra diwar an tach, hag he gwiska gand evez bras).

ANDREO *(e toull an nor)*. Tomm eo an heol, ha lintrus. Sell 'ta ouz an irvi ruz o tont glas gand ar wrez.

JANI. Ya, eun devez kaer eo, Doue ra vo meulet. Gwelout an traou o kreski a c'hellfed, koulz lavaret.

ANDREO *(o termal)*. Marteze e ri goap ouzin, Jani ; mes kavout a ra d'in alies, ...e vin galvet da Zoue e-pad an nevez-amzer... Kerse e ve ganin mont neuze. Rak neuze e c'hoarvez ganin eun dra souezus kenan. Strafuilh an douar o sila em gwad emichans.

JANI. An nevez-amzer, a lavarer, a sil eun tammig e gwad peb unan, yaouank ha koz. Hogen, pec'hed e vefe komz eus ar maro eun devez evel heman.

ANDREO *(o kenderc'hel gand e sonj)*. Ha te a garfe, Jani, mervel e-pad an nevez-amzer ?

JANI *(dibreder)*. Ma, Andreo, morse n'oun bet chalet gant se. Ha perak mont d'en em chala ? Daoust ha ne vo ket an nevez-amzer hag an hanv atao, en tu all, — hanv ha nevez-amzer da viken ?

ANDREO. Gwir eo, Jani *(seder e teu e zremm)*, — setu aze eur brao a sonj, — hanv ha nevez-amzer da viken !

(Mont a reont er-maez goustadik. Eman geiz fresk an eun o leunia an ec'honder. Eur pennad goude, YOLA a zeu tre. Eur frileuzenn bounner, lieslivek, gand eur penpilh, hogos a c'hiz reterel he deus. Eman o tougen eur baner karget a bakadou. Eur vaouez treut ha brevet ez eo, c'houervoni pe didouellidigez damverket war he dremm. JALM a zeu war he lerc'h, gantan eur sac'hig bleud kerc'h. YOLA a laka he faner war an daol, a denn he frileuzenn hag a laka anezi e pign ouz eun tach e penn ar ganastell. Mont a ra war-du an oaled).

YOLA. Jezuz binniget ! maro eo an tan ! Ma, an den koz-se a lakafe eur sant da vont e kounnar !

JALM *(o klask habaskaat e wreg)*. Kae da zresa an daol, ha me a raio war-dro an tan. A-benn eur munud e vo ruz.

YOLA. 'C'h eus ket ezomm ! Ma n'en dije ket gallet beza fin a-walc'h da deurel eun nebeut mouded war an oaled p'edomp er-maez !

JALM. Ken brao e oa an heol m'en deus bet c'hoant da vont kuit, marteze. Ha lavaret em boa d'ezan kas an ein war an dachennig geot fresk.

YOLA. Se eo a vire outan da ober war-dro an tan? Heug am eus p'az kwelan atao prest da glask digareziou evitan.

JALM. E gwir, Yola, ne ran ket. Hogen d'imp-ni holl e c'hoarvez ankounac'haat a-wechou tra pe dra.

YOLA (*o veza tronset he lostenn gand evez, ha diskouezet eur vroz ruz-beo, e taoulin hag e c'houez war eur voundenn*). Ne c'hoarvez ket d'ezan en em ankounac'haat e-unan, 'c'h eus ket aon da gaout. (*O c'houeza war an tan*). Teir gwech em eus klevet anezan mintin-man o hopal p'edomp o vont kuit gand ar c'harr e oa arabat d'it dizonjal kas d'ezan e bakad butun. (*O c'houeza adarre*).

JALM. Ma ! e gorn-butun a zo boued hag evaj d'eun den koz.

YOLA. Bez' e c'hellfe tremen hep butun. (*O c'houeza atao*).

JALM. N'hellfe ket, Yola.

YOLA. Meur a hini all gwelloc'h egetan a dremen hep butun, — hag e reont. (*An tan a varv*). Sell ! maro eo an tan !

JALM. Me 'zo o vont d'e lakaat da gregi.

YOLA (*droug enni*). Lez an tan-se ! Lez an tan-se ! Ha breman ar vugale a vo o tont eus ar skol, ha netra dirazo nemet eun oaled du hag eun tammig bara sec'h da goan. An den koz-se ne sonj en hini ebet nemetan.

JALM (*o terri keuneud*). Evelato, Yola ! 'C'h eus ket ezomm da veza ken diskiant-se.

YOLA. Diskiant ! Da betra e talv d'in komz, avat ! Ma lakafe an tan en ti-man, ne gavfes netra da damall d'ezan c'hoaz.

JALM. Va zad eo.

YOLA. O, atao « va zad, va zad, va zad ». Skuiz oun ouz e welout aze, eus an eil penn d'ar goanv d'e-gile, morgousket e-tal an tan.

JALM. Ne ra ket a zroug, sur.

YOLA (*buan*). A-walc'h am eus klevet diwar e benn.

JALM. Breman ma teu brao an amzer, ha m'hon eus kement a labour war ar maez, eürus e vimp alies d'e gaout, moarvat.

YOLA. Ya sur, eürus meurbet !

JALM. Ha ne c'hall ket diwall ar saoud hag an derved ? Ha goude, pa vo ar brini o laerez...

YOLA. O, eun tenzor a zen e ve hennez ne vern e pe di, n'eus ket da lavarout nann, — eun den diod n'hall ket mirout an tan war enaou pe lakaat dour da virvi a-benn distro ar re a zo war an hent abaoe tarz-an-deiz.

(*Rimia a ra eun nebeut alumetez, a lintr hag a varv dioustu*).

JALM (*o klask difenn e dad*). O sonjal e oa marteze...

YOLA (*o sevel*). A-walc'h am eus klevet diwar e benn, pa lavaran d'it. Sell ! pa sonjan ennan, heti a ran a-wechou, Doue da gaout truez ouzin...

(*Paouez a ra, hegaset*)

JALM. Petra lavarez ?

YOLA. Peoc'h ! Netra.

JALM. Eur vez eo d'it komz e-giz-se, Yola, — eut vez ez eo.

YOLA. Eur vez ?

JALM. Eur vez eo kavout abeg gand an den-se, — eur gwir sant a zen n'en deus biskoaz graet droug da hini ebet. Va zad eo, ha, — ne fell ket d'in e komz-fes evel-se.

(YOLA a c'hoarz)

JALM. Ne fell ket d'in, a lavaran.

(YOLA a hej he skoaz dre zismegans)

JALM. C'hoarzin a c'hellez kement ha ma kari. Hogen ne c'houzanvin mui an dra-se. Gwad an den-se eo a red em gwazied, ha n'hellan ket lezel unan bennak d'ober gaou d'am zad bemdez.

YOLA (o poueza war he c'homzou). Neuze, ar pezh a ran ne blij ket d'it ?

JALM. Nann, ne blij ket d'in, — ar pezh a rez d'am zad da vihana.

YOLA. Da dad !... Daou vloaz war-nugent oun bet o labourat evidout evel eur sklavez, er c'hoz palud-man, — daou vloaz war-nugent hizio end-eeun, o lakaat bugale war an douar hag o sevel bugale, — heb ehan nag astal eus ar mintin beteg an noz, — ha breman, ar pezh a ran ne blij ket d'it !

JALM (*pernek*). Ne blij ket d'in ar pezh a rez d'an den koz.

YOLA. Ne blij ket d'it ! Sell ! P'oun deut en ti-man, ne oan nemet eun tammig plac'h o font eus ar skol. Ha sell ouzin breman, da zaou-ugent vloaz.

JALM. Yola...

YOLA. Sell ouzin ! (*Stanket e teu he c'horzail-henn*), — eur vaouez koz brevet ha c'houero ha skuiz gant pep tra, — ha ne blij ket d'it...

JALM (o klask en em zigarezi). N'em eus ket lavaret e...

YOLA. N'eo ket a-walc'h beza bet poan ha beza breset va c'horf o labourat evidout ha da seiz bugel, breman...

JALM. Yola...

YOLA. Breman e rankan mont d'an daoulin dirak da dad. (*Hogos o tifronka*). Daoust ha n'eo ket a-walc'h da zirenka spered eur vaouez paour ?

JALM (*glac'haret*). Chom peoc'h gand an dra-se.

YOLA. Eur glaskerez-vara a zo kant gwech eürusoc'h.

JALM. Ma, ma, an Aotrou Doue r'en devo truez ouzimp. (*Hegarar*). Ha zoken, n'en deus ket an den koz meur a vloaz c'hoaz da veva, ha daoust pegen kalet eo ober e dreuz en ti-man, n'eo ket gantan ez eo kalz pounneroc'h ar samm.

YOLA. Pounneroc'h eo evelkent kaout unan ouspenn e-lec'h ez eus seiz bugel da vaga, ha gwenneget ebet a re da zispign. (*O strinka he daelou diouz he daoulagad*). Ne rez forz, avat, nag hen kennebeut, peogwir hoc'h eus eur paour kaez diodez da boania evidoc'h.

JALM. N'eo ket gwir, Yola, n'eo ket gwir. Mes eun amzer a zeuio ma vo da d'imp gwelout hor bugale o kaout sonj ac'hanomp. Ar re goz a rank beva ivez.

YOLA. Ma rankont beva, n'eo ket e-lec'h ez eus eun tiad leun a vugale.

JALM. Ha petra vern ? — petra vern, peogwir ez eo ken mat evito, — hag i oc'h ober kement a stad anezan ?

YOLA (*trenk*). Ya, evel o zad, oc'h ober muioc'h a stad anezan eget eus ar vamm he deus o ganet.

JALM. N'eo ket gwir, Yola.

YOLA. N'eo ket gwir ? Ha n'em eus ket daoulagad da welout ? n'oun ket dall emichans !

JALM. N'eus netra da damall d'ezan abalamour da se.

YOLA. Pe ez eus eun dra bennak da damall d'ezan pe n'eus ket, — an dra-se ne dle ket beza. N'eus ket ezomm anezan en ti-man.

JALM. Ha da belec'h ez afe ?

YOLA. Meur a lec'h a zo.

JALM. Meur a lec'h ? Hunvreal a rez emichans !

YOLA. Bez' ez eus ospitaliou evid ar re goz.

JALM (*broudet*). Petra lavarez ?

YOLA (*dichek*). Ouspenn unan gwelloc'h egetan a zo aet d'an ospital.

JALM. Mar deo gwir, Doue da gaout truez outo neuze ! Maen ebet ne voe lakaet war an ti-se evit va zad.

YOLA. (*droug enni*). Ha n'int ket mat eno ? Eur gwele tomm o deus, hag eno ne gouez ket ar glao a-dreuz soul brein an dôenn evel aman.

JALM. N'eus forz. An taol dismegans-se ne vo ket graet d'am zad endra vevin.

YOLA. Eun taol dismegans ! An ti-se a zo dereat mat evitan. Ma vefe en ospital, e vefe leanezed da ober war e dro.

JALM. Tarza a rafe e galon etre ar mogerioù uhelse.

YOLA. Boazet e teufe gand an amzer, evel re all gwelloc'h egetan.

JALM. Goude pevar-ugent vloaz war ar maez ! Biken, a lavaran d'it. Biken.

YOLA. Sell 'ta, Tagd Murphy goz, ha Donal Hugh, — ha tad Diarmuid Owen.

JALM (*kounnaret*). Ne ran forz eus Tagd Murphy, nag eus Donal Hugh, — nag hini ebet eus an dud reuzeudik-se !

YOLA. — Nann, ne rez ket. N'eus nemet eun dra a garez, gwelout da wreg o labourat hag o c'houezi an holl zevez...

JALM. N'eo ket gwir !... gouzout a rez n'eo ket gwir. (*O koll e vouez*). Doue a oar ez oun skuiz gand ar bed-man va-unan, — skuiz hag ouspenn marteze.

YOLA (*gwidreüs*). Ma 'z afe da dad kuit, eürusoc'h e vefemp holl. Piou oar ? Eur vuhez nevez e ve marteze evidomp.

JALM. N'hor befe morse a chans... ne vefen ket gouest d'hen ober, Yola.

YOLA (*o poueza war he c'homzou*). Ret eo vo d'it, Jalm, koulskoude.

JALM (*nec'het*). Nann. Mervel a rafe, netra nemet o sonjal e rank mont kuit.

YOLA. Neuze e vo gwelet. Ma ne da ket kuit eus da di, da wreg a yelo.

JALM (*sebezet*). Petra lavarez ?

YOLA. N'eus ket da dermal, — unan ac'hanomp a yelo.

JALM. N'out ket mat, sur ?

YOLA (*start*). Unan ac'hanomp, an eil pe egile, a lavaran.

JALM. Te a fell d'it ober mez d'imp ha d'it da-unan dirag an holl ?

YOLA. Lavaret em eus.

JALM. Yola, en ano Doue !

YOLA. Gwir eo, hag hen toui a ran. Ne chomin ket gand an den koz-se dindan an hevelep toenn. Va ger diweza eo. Dalc'h sonj breman !

(*YOLA a ya er gambr e-kichen, en eur stlaka an nor war he lerc'h. Gwall strafilhet eo JALM. Mont a ra d'an oaled ha teurel warni tammou askloed ruz. Flammou a grog raktal er rousin a zo enno. Eur pen-nad goude, ANDREO en em ziskouez war an treuzou. Nec'het eo*).

ANDREO. Jalm, va mab, pebez darvoud fall a zo c'hoarvezet !

JALM (*o trei*). O, te eo ? Petra a zo c'hoarvezet ?

ANDREO. Unan eus an ein bihan a zo gloazet.

JALM. Penaos 'ta ?

ANDREO. Edont o peuri en dachennig vihan war an dorgenn en tu all d'ar puns pa lammaz eur c'hi estren dreist ar c'hleuz rag-eeun en o zouez. Redek a rejont holl, spouronet, war-du an ode, hag en em waska eno. Ken foll e oa aet al loened-se gand ar spont, hag ar c'hi o harzal outo an holl amzer, ma krapas eun danvadez war ar gloued, ha ma tistagas unan eus ar mein a zo eno.

JALM. Har ar maen a zo ruilhet war an oan ?

ANDREO. Ruilha a reas eeun warnan.

JALM (*trubuilhet*). Ch ! ch ! ch !... lazet eo bet war an taol ?

ANDREO. Nann, e gaset em eus beteg an ti.

JALM. Pelec'h eman breman ?

ANDREO. Astennet war eur bernig plouz en heol e-kichen an nor. Torret eo e gein, ain eus aon.

JALM. Eur gwalleur eo. Eur burzud e oa gwelout pegen mat e teue. Eomp d'e gerc'hat da welout.

(*Mont a reont er-maez. JALM a zistro gand an oan en e zivrec'h. Azeza a ra war eur skabell izel, hag e flour goustad kein al loen. An den koz a sell, ankeniet*).

JALM. Eman o vervel. Torret eo e gein.

ANDREO (*o stoui hag o tastournat an oan*). Paour kaez loenig ! Klev 'ta, pegen prim e lamm e galon.

JALM. Ne dalv ket ar boan e wada, — ken gwan ez eo !

ANDREO. Nann. Lez anezan da vervel. O taskrena eman, ar paour kaez.

JALM. Ar maro a zeu warnan, me 'gred. Moug e teu e zaoulagad.

ANDREO. Ya, anat eo ez eo tost ar fin.

JALM. Sounna a ra e gorf... Maro eo.

ANDREO. Gwell a se, pa na c'houzanvo mui.

JALM. Pebez loenig koant e oa ! Hag ar gloan stank dija war e gein. Tomm eo c'hoaz.

ANDREO. Eun druez eo, eun druez.

JALM. Eun druez, sur, eun druez vras. 'M eus aon ez eo eun arouez a drubuilh evidomp. (*Trumm*). Sell ! Ret eo d'imp kuzat ar c'horf-man. Edo Yola e kounnar bremaik.

ANDREO. Abalamour da betra ?

JALM. Abalamour da veur a dra. War an hent o tont d'ar gêr ez eo aet kuit kammed ar rod ; ken pell hon eus bet da c'hortoz e-tal ar c'hovel m'eo bet ginet abaoe.

ANDREO. Gwelloc'h e ve kuzat ar c'horf marteze.

JALM. Mont a ran d'e gas d'ar c'halatrez. Eun deiz all e lavarimp d'ez i ar pezh a zo c'hoarvezet.

(*Staga a ra da bignat gand ar skeul. Eman c'hoaz war ar bazenn izela pa zeu YOLA en-dro. Gwelout a ra an oan maro etre divrec'h he fried*).

YOLA. Petra zo c'hoarvezet gand an oan-se ? — klanv eo ?

JALM. Nann.

YOLA. Petra en deus neuze ?

JALM. Ne welez ket ? Maro eo.

YOLA. Maro ! (*Sevel a ra he fenn etrezeg an oabl ; neuze e stou anezan trumm*). Tad Jezuz ! ha penaos eo bet lazet ?

JALM. Eur gwalleur. N'oa netra d'ober da virout.

YOLA (*da ANDREO*). Hag en ano Doue, petra edoc'h c'houi oc'h ober e-keit-se ? Lavaret ho poa da Jalm ho pije taolet evez e-pad ma vijemp e kêr.

ANDREO. Ha se am eus graet. Gloazet eo bet e-tal ar gloued.

JALM. Eur c'hi fero evel eur bleiz a zo sailhet e-kreiz ar park hag en deus spontet an denved. Gloazet eo bet hennez.

YOLA. Ha c'houi ouz o diwall ! Eur bugel bihan a c'hellfe mesa eur bagadig denved.

ANDREO. Hag e c'hellfe, sur a-walc'h. N'eus netra da damall d'in, koulskoude, bez' e c'hellit va c'hredi.

YOLA. Ha piou 'zo da damall neuze ? Jalm, kredabl, — pe me, emichans.

ANDREO. Graet em eus gwella ma c'hellen da savetei an oanig.

YOLA. Ya sur ! Eur vez eo, den koz, ha c'houi o c'houzout pegen berr ez eo an traou ganimp d'ar c'houlz-man, ober d'imp c'hoaz koll arc'hant !

ANDREO. Arabat d'eoc'h hen tamall d'in, va merc'h. Rak petra eo diouhar eun den koz e-kichen eur c'hi o redek ?

JALM. Gant n'eus forz piou e c'hoarvezfe kemend-all.

YOLA. Nann, Jalm, ne rafe ket, hag i o teurel evez.

JALM. Darvoudou fall a c'hoarvez gand ar wella ac'hanomp pa vezomp o vesa denved.

YOLA (*kounnaret*). N'eo ket gwir. Mes ar re a vez servijet, ar re a vez graet war o zro, ar re o deus butun-korn ha butun-fri pep sizun diwar goust ar re all, ar re-se ne reont ket kalz a van eus petra a c'hoarvez.

JALM (*strafuilhet*). Peoc'h, peoc'h !

YOLA. Chom peoc'h, te da genta.

JALM. Da betra an diaoul e talv lenva d'al laez a zo bet skuilhet ?

YOLA. Nann, mes ret eo d'imp mont d'an daoulin, emichans, dirag ar re a skuilh al laez.

JALM (*oc'h aspedi e wreg*). Peoc'h, en ano Doue ! (*Da ANDREO, gant madelez*). Arabat d'it beza nec'het gand ar pezh a lavar. Kredi a rafed o klevout kement a reuz ez eo eun danvad pe eur vuoc'h hon eus kollet, e-lec'h eun oanig n'en doa nemet diou sizun hepken.

YOLA. Brao e komzez, va faotr. Gellet hor bije koll an eil koulz hag egile. Ha n'eo ket d'ezan hon eus da lavarout trugarez.

ANDREO. Da nebeut a dra oun mat en ti-man, me 'oar. Mes hen toui a ran dirag an Aotrou Doue, n'eus netra da damall d'in hizio, — netra.

JALM (*da zizoania e dad*). Arabat d'it beza nec'het ; arabat d'it beza nec'het. Den ebet, d'ezan eun tammig skiant-vat, ne c'hellfe teurel an distera tamall warnout. (*Da YOLA, eun tammig gourdrouzus e pouez*). Eur vez eo d'it, Yola.

YOLA (*broc'het*). Brasoc'h mez eo d'ezan, — an dra-se am eus lavaret d'it meur a wech, — gwelout eur vaquez paour o poania da sevel eun tiad bugale gand netra, hag hen chom aman keit-all evit rei d'ez-muioc'h a drubuilh c'hoaz.

JALM. Peoc'h, va gwreg !

YOLA. N'eus ket a beoc'h. Ar gwir am eus da veza klevet e-barz va zi. Ma vefe skiant-vat pe vadelez ennan ez afe kuit, a-raok lakaat tabut da sevel en ti-man.

ANDREO (*broudet*). A youl Doue na savfe ket en abeg d'in tabut en ti-man pe e lec'h all! Hogen, da belec'h ez afe eun den koz evel doun ?

YOLA. Da belec'h, — da belec'h hoc'h eus lavaret?

JALM. Serr da ziskouarn ouz komzou garo hounnez, va zad !

YOLA. E-lec'h ma vo pledet ganeoc'h, ha m'ho pezo boued mat da zebri, ha tud paeet netra nemet evid ober noz-deiz war ho tro.

JALM (*oc'h aspedi*). En ano Doue, Yola.

YOLA. Hag e-lec'h ne viot mui o tenna bara diouz genou eur vaouez hag he bugale, na diouz genou den ebet.

ANDREO (*tregaset*). N'eo ket... an... an ospital a fell d'eoc'h lavarout ?

JALM. Na selaou ket eur ger ! na ra ket, tad, na ra ket !

YOLA. Ret e vo d'ezan selaou, — ha d'it ivez.

JALM. Va zad eo, — tad koz da vugale. Sonj, pa glevint eun deiz...

YOLA. Tud welloc'h egetan a zo eno, — an dra-se am eus lavaret d'it.

JALM. Hini ebet eus va c'herent n'eo bet eno bis-koaz, — ha keit ha ma vo eur greunenn vara en ti-man, d'ezan e vo.

YOLA. Ya, hag e vugale vihan a varvo neuze gand an naon.

JALM. Ne ran forz. Diotachou, netra ken !

YOLA. Ne rez forz ! Ma, — r'en devo ar bara-se neuze, — r'en devo ar bara-se, hag evel-se 'vo kont ! Dibabet ec'h eus etrezan ha me, ha salo m'ez pije dibabet mat. Hogen me ivez a raio va dibab.

(YOLA a gemer he frileuzenn diwar an tach; he gwiska a ra evel unan a ya d'ober eur veaj. Ar c'hoziad a sell outi, nec'het ma 'z eo eun druez).

JALM (*spontet*). Petra 'rez, Yola ? Da belec'h e fell d'it mont ?

(YOLA a ra eur pakad gand eun nebeut dilhad prim-ha-prim hep respont).

JALM. Koll da benn a rez, moarvat.

(YOLA a ya etrezeg an nor).

JALM (*oc'h en em lakaat dirazi*). Yola, en ano Doue.

YOLA (*ouez e deurel a-gostez, droug enni*). Lez ac'hanoun da dremen !

ANDREO (*o poueza war e gomzou*). En ano Jezuz hag E Vamm Santel, na dit ket pelloc'h, maouez an ti-man !

(YOLA a chom a-sav e toull an nor)

ANDREO. Chomit aman da bledi gand ar vugali-gou 'zo bet rôt d'eoc'h gant Doue. Ma ne vefe tōenn ebet nemet an dōenn-man er vro, n'em befe ket ar gwir da chom, ha me o tispartia eun ozac'h diouz e wreg. Labour fall ez eo, — labour daonet, hep mar ebet. Her gwelout a ran breman. Her gwelout a ran sklaer... Va lezit da chom aman evid an noz-man nemetken, hag a-raok ma vo diskennet an heol warc'hoaz, e c'hellot beva e peoc'h aman ho-taou.

JALM. Nann, va zad.

ANDREO. Peoc'h, va mab. (*Da YOLA*). Tennit ar frileuzenn-se a-raok m'ho pezo rôet ar skouer fall d'ar vugale a vo aman bremaik.

YOLA (*fromet*). Ha ma ran an dra-se, petra sonjot, c'houi ha Jalm, diwar va fenn ?

ANDREO. Netra, va merc'h. Arabat d'eoc'h beza nec'het gant se. Madelezes oc'h bet gwechall. Ar baourentez du, — n'eo ket c'houi, — am c'haso pell diouz an ti-man warc'hoaz.

YOLA (*fromet en eun doare souezus meurbet*). Ya, madelezes oun bet, — madelezes, daoust ma lavarer breman ez oun eur vaouez kriz ha garo... Eun amzer a zo bet ma c'hellen lenva d'eur c'haz bihan 'oa bet beuzet... mes brevet eo bet va c'halon o labourat er palud gleb, fall, daonet-man !

ANDREO. E gwir, n'eo ket eur vuhez o deus an dud aman.

YOLA. Hen tui a ran, Andreo, n'eo ket me a damallfe d'eoc'h ho tammig bara ma 'z afe gwelloc'h ar bed ganimp. Ha perak e rafen ? Hogen pep tra er bed-man a zo o trei a-enep d'imp. Hizio end-eeun n'omp ket bet evit kaout eur sac'hadig bleud e kêr hep paea war al lec'h. Jalm hel lavaro d'eoc'h...

JALM. Gwir eo, ha koulskoude...

YOLA (*taer*). Va Doue ! ne ouzon ket perak ez eus tud ken pinvidik, ha ni ken paour ! N'eus ket unan eus va bugale en deus eur votez toull zoken da vont d'an oferenn d'ar sul, hag e vez ar re all oc'h ober goap d'ezo d'al lun !

ANDREO. Kalet eo ho puhez, e gwir. Ha pell 'zo em bije dleet mont ac'han. Hogen doun ez a gwriziou eur wezenn goude pevar-ugent vloaz.

JALM (*strafuilhet*). Mervel a ri du-hont da-unan-penn. Mervel a ri.

ANDREO. Nann, va mab, ha goude ma rafen ? Ker-se e vo ganin, moarvat, beza pell diouz ar vugale vihan, ha pell diouz ar maeziou e-pad an nevez-amzer, — mes petra vern ? — gant ma vo graet ar pezh a zo mat, petra vern ? Laouen e vin o sonjal em eus graet mat... Emaoun o vont er-maez breman d'ober eun droig vale. Ezomm am eus da sonjal. Ha sklaer eo an oabl.

(*Mont a ra, gwan meurbet, etrezeg an nor digor.* JALM a azed trubuilhet. YOLA a laka he frileuzenn adarre ouz an tach. NORA a zeu tre, prim evel eur bugel ma 'z eo. Eur plac'hig koant dek pe unnek vloaz ez eo, du he bleo, livrin he divoc'h. Diarc'hen eo. Eur vroz lien teo he deus hag eun davanjer ruz-sklaer. Eur c'habaz leun a lepriou a zo ganti. Redek a ra da gaout he zad-koz).

NORA. O, tad-koz, pebez kelou evidout ! Pebez kelou am eus da gas d'it !

ANDREO. Petra 'ta, va merc'hig ?

NORA. Sell ! (*O furchal en he c'habaz hag o tenna eur gelaouenn*). Lakaet eo bet war ar gazetenn. Merket eo bet e ruz gand ar mestr-skol. « Diskouez an dra-man d'az tad-koz, Nora, emezan, ha lavar d'ezan em eus fizians e vevo betek kant vloaz en eürusted ».

JALM. Petra lavarez 'ta, Nora ? O rambreal emhout ?

NORA. Merket eo aman war ar gazetenn, hag e li-zerennou bras. Votet eo bet al lezenn-se dec'h da noz er Gambr, emezan.

ANDREO. Petra 'zo bet votet, va merc'hig ?

NORA. Tri skoed bep sizun da beb unan er bed holl en deus tremen tri-ugent vloaz. Leve ar Re Goz, setu an ano a reer eus al lezenn-se, hervez ma lavar ar mestr-skol.

ANDREO (*o krena*). O Nora, va merc'hig, gwir eo ? Mat ec'h eus klevet, sur ?

JALM. O farsal eo bet ar mestr-skol adarre, — hennet n'eo mat nemet d'ober goap eus an dud.

YOLA. N'eus ket bet ano eus an dra-se a-raok ?

JALM. Eo, mes ne oa nemet evit c'hoarzin. N'oa den ebet evit kredi e vije graet eul lezenn.

ANDREO. Hag a belec'h e teufe kemend-all a ar-c'hant ?

NORA (*taer*). Gwir eo, tad-koz ! Gwir eo. Moulet eo aman. Me 'oar pelec'h ez eo moulet. Ro d'in ar gazetenn, tad.

YOLA (*da JALM, a zo bet o klask dre bajennoù ar gelaouenn hep kavout netra*). Ro d'ezi ar gazetenn 'ta.

JALM. (*o klask atao*). Gortoz 'ta, gortoz... O, aman 'man, aman 'man. Mat he deus lavaret. Dall e oan, sur, pa ne oan ket evit kavout.

ANDREO (*e zaoulagad o virvi*). Lenn 'ta, lenn an dra-se d'in, Jalm. Lenn 'ta, va mab.

JALM (*goustadik*). « Al lezenn diwar-benn Leve ar Re Goz a zo bet votet dec'h da noz. »

ANDREO. Lenn 'ta, — lenn 'ta, Jalm.

JALM. « Er c'hornad-man dreist-holl e vo deñt mat ar c'helou. Evit milionou a re goz, paotred ha mer-c'hed, n'o doa netra da veva betek-hen, eur vuhez nevez e vo. Ar Gouarnamant en deus rôet ar frankiz d'ar re goz. Lear en deus adkavet e dra en diwez ! » Ne gomprenan ket an dra-man, — mes n'eus forz.

ANDREO (*o tridal gand al levenez*). Lenn 'ta, lenn 'ta, va mab.

JALM. Diou linenn 'zo c'hoaz. « Ma n'en dije ar gouarnamant graet netra nemet al lezenn vat-se, gounezet en dije hor fizians. » ...Ma, petra lavarez, tad ?

ANDREO (*fromet*). Meulet ra vezo Jezuz hag E Vamm Santel !

NORA (*lorc'h enni*). Ha n'em boa ket lavaret mat ? Hag hini ebet ac'hanoc'h ne felle d'ezan kredi da genta !

JALM. Mat ez poa lavaret, Nora.

YOLA. Ar wirionez a oa ganit.

NORA. Deut oun d'ar red ken buan hag an avel. Me 'ouie e vefe tad-koz tost da goll e spered gand al levenez. (*Da ANDREO*). Ha bez' ez out ivez, — sell 'ta, da zaouarn o krena !

ANDREO (*trelatet*). Doue ra vo meulet ! Sellit ouzin, eur pennad 'zo, ha sellit ouzin breman. Eur c'hliker-bara e oan neuze, ha breman oun evel eur roue gand arc'hant da zioueri bep sizun eus ar bloaz.

NORA (*touellus*). Seizennou a brei d'in, tad-koz, hag eur grib da lakaat em bleo.

ANDREO. Hag e rin, va merc'hig, — ha muioc'h c'hoaz..., butun krenv dalc'hmat, hag e-leiz..., sukr heiz evid ar vugale..., eun oferenn eur wech an amzer evidoun. (*O tenna e dog gant doujans bras*). Gloar da Zoue e-kreiz an Nenvou en deus dalc'het sonj ac'hanoun e fin va buhez !

(*Mont a ra etrezeg an nor en eur grena, ken fromet ez eo. Ret eo d'ezan ehana evit tenna a alan*).

JALM (*prederiet*). Taol evez, tad. Da belec'h e fell d'it mont breman ?

ANDREO. Da gas ar c'helou da Jani. (*Outan e-unan*). O, Doue ra vo meulet !

JALM. N'hellez ket mont pell. Sell 'ta, na krena a rez. Chom eun tammig da ziskuiza ha lez ar souez da dremen.

ANDREO (*dizeblant*). Jani a vo lorc'h enni breman. Arc'hant e-leiz bemdez 'c'houlou da zispign ! Biskoaz kemend-all !

(*Mont a ra er-maez, trelatet gand al levenez*).

JALM. Nora, va merc'hig, kae gantan gand aon na gouezfe.

NORA. Seizennou brao a brei d'in, hag eur grib da lakaat em bleo. Ha ne vo ket brao ? A-benn kala mae em bo anezo, marteze.

JALM. Hast afo, Nora ! Ne garan ket e lezel e-unan-penn e-giz-se.

(*NORA a ya kuit*).

JALM. Kefeier trumm evel-se n'int ket mat evid ar re goz.

YOLA. Kollet en deus e spered.

JALM. Paour kaez den.

YOLA. Foll eo, koulz lavaret.

JALM (*tener*). Doue r'en devo truez ouzimp !

YOLA. E zaouarn, — gwelet ec'h eus na krena a raent ; a-vec'h ma c'helle derc'hel e vaz.

JALM. N'eo ket souezus, paour kaez den. Tenn e ve bet d'ezan mont kuit warc'hoaz.

YOLA (*gant keuz*). Arabat d'it komz eus an dra-se breman ; kemmet eo pep tra. Kant vloaz e c'hall c'hoaz beva hep ma kavfen netra da lavarout.

JALM. An Aotrou Doue binniget en deus graet an dra-se evidomp.

YOLA. Ne vo mui henvel hor buhez tamm ebet diwar breman. Sonj, tri skoed o tont en ti-man, n'eo ket eur sizun pe diou sizun hepken, hogen bep sizun betek ma vo galvet da Zoue. Ha netra, — nag amann, nag heiz na foenn, — netra da rei en eskemm. Madeleus eo bet an Aotrou Doue ouzimp, e gwir, ha ni er stad ma edomp.

JALM. Gwir eo, gwir eo, diwar hizio e vezo peoc'h hag aezoni en ti-man.

YOLA. Hag e vo, — gant gras an Aotrou Doue ; eur samm kaer a drubuilhou a zo bet lamet bremaik diwar va choug.

JALM. Ha diwar va hini memes tra.

YOLA. Biken ne vin pardonet ganit, Jalm, 'm eus aon ?

JALM. Peoc'h, va merc'h. — tremenet eo kement-se... Breman ez an er-maez da welout petra c'hoarvez e-pad ma vi oc'h aoza koan. Naon am eus.

YOLA. Ha n'eo ket souez. Mes brao eo an tan breman, ha prest e vo koan hep dale.

JALM (*war an treuzou*). N'eus ket da lavarout : deut eo an nevez-amzer evit mat. Brao eo. Sed aze eun alc'houeder o sevel en eur gana. Deus aman 'ta da welout, Yola.

YOLA (*o sellout, evel gant daoulagad nevez*). Done! piou a lavarfe ez eo bet biskoaz ar goanv aman !

JALM. Ya... Sell 'ta ! Perak e teu Nora en-dro, tiz warni ?

YOLA. Ha d'ar red, me 'lavar !

NORA (*o tegouezout e toull an nor*). O, tad, tad, eun dra bennak a zo c'hoarvezet gant tad koz !

JALM } (*strafuilhet*) { Petra lavarez ?
YOLA } { Petra zo c'hoarvezet ?

NORA (*o lenva*). Edomp o tiskenn hon-diou gand an hent bihan, hag hen o pedi hag o c'hoarzin outan e-unan beb eil tro. Aet oan da gutuilh bleunv-nevez war ar c'hleuz, hag o trei va fenn em eus gwelet anezan o trabidella hag o koeza evel unan o kaout eur gaouad.

JALM. Jezuz ! ha droug en deus bet, Nora ?

NORA (*glac'haret*). O, ne ouzon ket. Klasket em eus e sevel, hogen ne oa netra d'ober. N'oun ket krenv a-walc'h. O, red, red, tad, aon am eus !

JALM. Gant na vo c'hoarvezet droug ebet !

(*Mont a ra kuit buan. YOLA a stag da gempenn ar bank e-giz eur gwele*).

NORA. O, paour kaez tad-koz, paour kaez tad-koz !

YOLA. Ha lavaret en deus d'it eun dra bennak e-pad ma edos o kas e sevel ?

NORA. Nann, — nann, — netra, nemet rambreal.

YOLA. Diwar-benn petra, Nora ?

NORA. N'ouzon ket, — o lavarout traou iskis e oa.

YOLA. Daoust ha lenva a rae, — pe daoust hag o klemm e oa abalamour d'eun dra bennak ?

NORA (*glac'haret*). O nann, mamm, hogen, — aon am eus.

YOLA. N'ec'h eus ket aon da gaout. Perak ez pefe aon ?

NORA. Aon am eus na varvfe.

YOLA. Peoc'h 'ta, diodez ma 'z out ! N'eus ket aon da gaout evit se.

NORA. O, aon am eus evelato. Ken disliv e oa hag eur gantol goar. Ha ne ve ket spontus, mamm, ma 'z afe da vervel e-giz-se ? Ne ven ket gouest da c'houzanv gwelout unan bennak o vervel, — ne ven ket gouest.

YOLA (*tener*). Arabat d'it beza nec'het, va merc'hig !

NORA (*spontet*). Peseurt trouz a glever ?

(*Trouz kammedou eun den o tougen eur bec'h pounner a glever war ar mein er-maez*).

YOLA (*o vont buan d'an nor*). Jezuz binniget ! Setu aman Jalm gand e dad war e zivrec'h. (*O komz er-maez*). Peseurt droug a zo c'hoarvezet, Jalm, — gloazet eo ?

(*Mont a ra er-maez da rei dourn d'he fried*).

JALM. (*taval*). Peoc'h, ne ouzon ket, — n'oun ket evit kompren. Ar souez a zo bet re vras evitan, me 'gred.

YOLA (*o klask dizoania he fried*). N'eus nemet e astenn aman, ha dont a ray ennan e-unan bremaik. N'eus aon ebet da gaout.

(JALM *a astenn e dad gand evez bras war ar bank. Sioul meurbet eo an den koz, serret e zaoulagad, morlivet*).

YOLA (*spontet trumm*). Gwerc'hez vinniget ! Spontus eo da welout !

JALM. Liou ar maro eo. (*Da NORA, a glask diar-benn ar spont dre guzat he dremm gant he daouarn, e korn pella ar gambr*). N'ec'h eus ket aon da gaout, Nora. Deus 'ta, deus 'ta, va merc'hig. (*Sevel a ra he fenn, aonik*). Ret eo d'it mont dioustu da glask ar beleg. N'eus hini ebet a c'hall mont nemedout.

YOLA. Kae buan, Nora.

NORA (*abafet, hogen douget gand eur galloud krenvoc'h egeti da dec'hout pell diouz ar skeud-se o tenvalaat*). Mont a rin, — o, mont a rin, — petra am bo da lavarout ?

JALM. Lavar ez eo klanv da dad-koz, — war e dremen van marteze, — ha lavar d'ezan dont buan.

YOLA. Kemer an hent bihan da skei berroc'h a-dreuz.

NORA (*o teurel eur sell buan en a-drenv*). Paour kaez tad-koz !

JALM. Hast afo, Nora.

(NORA *a ya diwar wel*).

YOLA (*goude eur pennad*). Daoust ha n'eo ket iskis, ken sioul ez eo ?

JALM (*e zourn war dal an den koz*). Re sioul, am eus aon, re sioul, Yola... (*Tener*). Paour kaez tad... savomp anezan eun tammig.

(*E sevel a reont eun nebeudig*).

JALM. A-walc'h, Yola... Mat.

YOLA. Muioc'h en e aez eo breman.

JALM (*ankeniet, — goude eur pennad*). Biken n'en em denno.

YOLA. Me 'lavar d'it e ray.

JALM. Nann, Yola, sur eo.

YOLA. Sell, eman o tont en-dro.

JALM (*o selaou gand evez*). O peoc'h, peoc'h ! o komz eman.

(*Adarre e klever evned o richana*).

ANDREO (*eur sked o para war e zremm*). Arc'hant, arc'hant e-leiz... butun mat... seizennou da Nora, — seizennou brao... (*Da YOLA*). Daoust hag eul labous eo a glevan, Jani ?... Nevez-Amzer... Nevez-Amzer...

(*Tremen a ra, sioul meurbet, evel ma tremen eun aezenn. Ar c'han a zo tavet. Eur paouez*).

JALM. Maro eo.

YOLA. Maro eo.

JALM. Paour kaez tad !

YOLA (*o trei a-gostez, c'houero*). Eur mare fall en deus dibabet da vont kuit.

JALM (*prederiet*). Paour kaez den ! Doue r'en devo truez ouz e ene !

YOLA. Gwenneg ebet eus al leve breman !

JALM. Pebez sioulded a zo deut warnan !

YOLA. Ha breman, dispign arc'hant evid ar veilhadez hag an interamant ! Va Doue, penaos e raimp-ni ?

JALM (*trelatet*). Henvel ouz eur sant ez eo. Ra baro sklerijenn an Nenvou war e ene !

YOLA. Da zebri ha da eva evid eur bern tud. Butun-korn ha butun-fri. Kantoliou koar. Rivinet e vimp diwar breman, Jalm.

JALM (*dievez*). Petra lavarez, Yola ?

YOLA (*droug enni*). Petra lavaran ? Kollet e vimp diwar an deiz-man ! Kollet da vat ha da viken ! O, pebez poent fall en deus dibabet da vervel !

JALM (*sioul*). Youl Doue ez eo, Yola ; n'eo ket hen en deus dibabet.

YOLA (*gand eun huanad*). Gwir eo marteze. (*Gant keuz*). Doue r'en devo truez ouzin, — ne ouzon ket petra lavaran... (*Goustad*). Kae da glask tud an ti all da rei dourn d'in da gempenn pep tra.

JALM. D'an daoulin da genta, ha pedomp evid e ene.

(*Daoulina a reont*)

Levraoueg Gwalarn

Setu aman roll al levrioù embannet betek-hen gant « Gwalarn ». Brudet a-walc'h int marteze evit na vo ket ezomm da gomz hiroc'h aman diwar o fenn.

Niv. 1. — AR ROC'H TOULL

romant, gant J. Kerrien.

diviet

Niv. 2. — WAR VARCH D'AR MOR

pez-c'hoari, gant J. M. Synge, trôet diwar ar saozneg gant Y. Drezen.
dre ar post : 2 l. 25

Niv. 3. — TONKADUR BUGALE TUIREANN

danevell iwerzonat, addispleget gant R. Hemon.

dre ar post : 4 l.

Niv. 4. — AN AOTROU BIMBOCHET E BREIZ

romant, gant R. Hemon.

dre ar post : 6 l.

Niv. 7. — PRINSEZIG AN DOUR

danevell evid ar vugale, savet ha skeudennaouet gant G. Th. Rotman, trôet gant Y. Drezen ha R. Hemon.

dre ar post : 5 l.

Niv. 8. — GERIADUR GALLEK-HA- BREZONEK A GORFADUREZ

dre ar post : 1 l.

Niv. 10. — NEVEZ-AMZER

pez-c'hoari gant T. C. Murray, trôet diwar ar saozneg gant R. Hemon.

dre ar post : 4 l.

Levraoueg Gwalarn

War ar stern :

Niv. 5. — PEVAR SKOURR AR MABINOGI

danevellou, trôet diwar ar c'hembraeg gant Albeozen.

Niv. 6. — PROMETHEUS EREET ; ARBERSÉD

peziou-c'hoari, trôet diwar Aesc'hulos gant Y. Drezen.

Niv. 9. — GERIADUR BREZONEK-HA- GALLEK

gant R. Hemon.

(Bez' e c'heller diwar breman rakprena al labour-man. Priz : 15 l. evid ar rakprenerien, da veza paeet goude degouezet al levr ganto).

G W A L A R N

kelc'hgelaouenn lennegel trimiziek
renet gant R. Hemon

Priz ar c'houmanant bloaz : 20 lur.

Goulenn “ Gwalarn ” hag al levrioù embannet ganti digant :

Merour “ Gwalarn ”
Boîte Postale 75, Brest
C. C. 96-38, Rennes.